

Quick Scan NGE

Projectnummer: 364147

Projectnummer TenneT: 002.834

Referentienummer: SWNL

Datum: 01-04-2019

Veldvervangingen AIS 110kV-150kV

Hoogspanningsstation TERW150 Heerlen, Rukkerweg

Definitief

Lijst met aanpassingen

Versie	Datum	Aanpassing betreft	Herzien	Goedgekeurd
C0	13-12-2018			
D0	28-03-2019			
D1	01-04-2019			

Verantwoording

Titel	150 kV Hoogspanningsstation TERW150
Subtitel	Rukkerweg, Heerlen
Projectnummer	364147
Projectnummer TenneT	002.834
Referentienummer	SWNL0236200
Revisie	D1
Datum	01-04-2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Begrenzing plangebied	5
1.3	QuickScan NGE	5
1.4	Literatuur en archiefonderzoek	6
1.5	Leeswijzer	6
1.6	Disclaimer	6
2	Resultaten literatuur- en archiefonderzoek	7
2.1	Gemeente Heerlen	7
2.2	Onderzoek derden	7
2.3	IKME Kaartmateriaal	7
2.4	Vergeldingswapens	7
2.5	Luchtfoto's	7
2.6	Contra indicaties	8
3	Evaluatie en aanbevelingen.....	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Evaluatie	9
3.3	Aanbevelingen	9
3.4	Slotwoord	9
Bijlage 1 Luchtfoto		

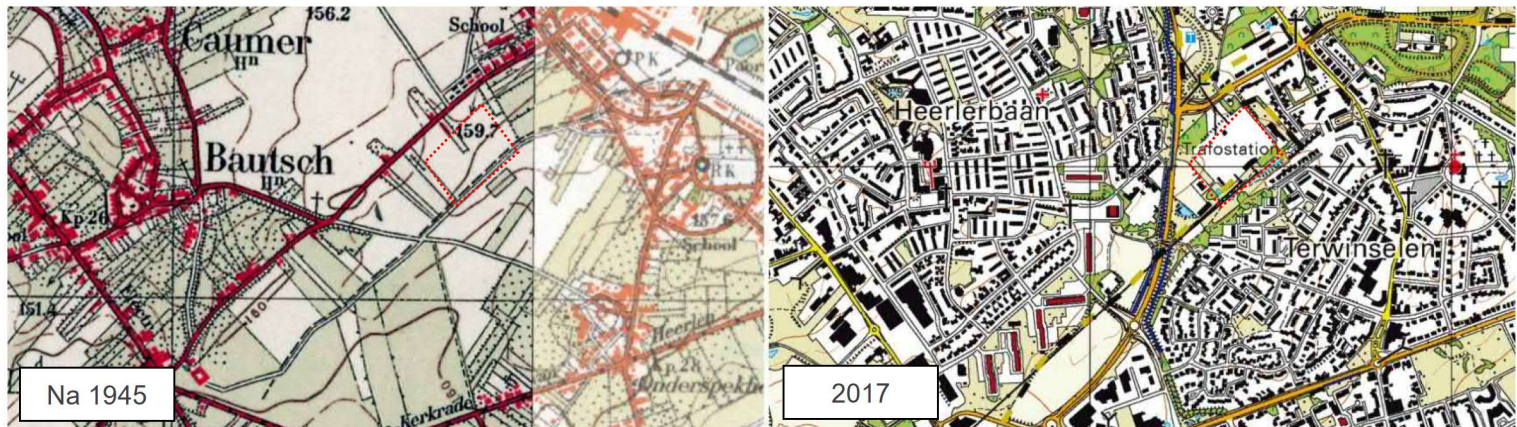
1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gepland zijn werkzaamheden op het hoogspanningsstation te Heerlen waarbij graaf- en boorwerkzaamheden voorzien zijn. Voor dit project heeft TenneT TSO BV Sweco Nederland BV opdracht verstrekt voor het verzorgen van diverse conditionerende onderzoeken. In voorliggende notitie zijn de resultaten van de QuickScan ten aanzien van het risico op de aanwezigheid van Niet Gesprongen Explosieven (NGE) gerapporteerd.

1.2 Begrenzing plangebied

Het plangebied ligt aan de zuidelijke gemeentegrens van Heerlen en wordt ingesloten door de Euregioweg, Op de Knip en de Rukkerweg. In figuur 1 is een snede uit kaartmateriaal opgenomen van na 1945 links en 2017 rechts (TopoTijdsreis).

Figuur 1 Projectlocatie (Bron: TOPO-Tijdsreis)

Tijdens de onderzoeks- en realisatiefase zullen op diverse locaties boor- en graafwerkzaamheden verricht worden. Omwille van de veiligheid dient de kans op het treffen van Niet Gesprongen Explosieven (NGE) onderzocht te worden. Onderhavig onderzoek betreft een QuickScan NGE waarin op hoofdlijnen de oorlog gerelateerde handelingen op locatie en in de omgeving zijn geïnventariseerd. Daarnaast zijn globaal de naoorlogse handelingen in het gebied en de geplande ingreep beschouwd. Deze drie aspecten zijn met elkaar vergeleken. Op basis daarvan is een uitspraak gedaan over de mate waarin een verhoogde kans op het aantreffen van NGE verwacht mag worden.

1.3 QuickScan NGE

De mogelijke aanwezigheid van explosieven in de ondergrond houdt in Nederland over het algemeen verband met de Tweede Wereldoorlog. Handelingen die leidden tot niet gesprongen conventionele explosieven in de bodem betroffen bijvoorbeeld het afwerpen van munitie, beschietingen vanuit de lucht/vanaf het water/op het land, het neerstorten van vliegtuigen, gevechten tijdens de begin-, tussen- en eindfase van de Tweede Wereldoorlog, het dumpen van munitie en het verdedigen van gebieden met mijnenvelden, e.d.

Indien er bij voorgenomen (graaf)werkzaamheden een redelijk vermoeden bestaat op het aantreffen van conventionele explosieven (CE) in de (water)bodem dient een vooronderzoek conform de WSCS-OCE uitgevoerd te worden. Dit wordt voorgeschreven door de vereniging voor Explosieven Opsporing (VEO) en is verankerd in de bouwprocesbepalingen in het Arbobesluit en de V&G-voorbereidingsfase.

Bij een QuickScan wordt een beperkte hoeveelheid historische gegevens verzameld om vast te stellen of er sprake is van een 'redelijk vermoeden' op het aantreffen van CE in de (water-)bodem. Hiervoor zijn geen richtlijnen opgesteld. De scope van het onderzoek is daarbij de positie van de ingreep en gebeurtenissen en een (arbitraire) marge van circa 500 meter daaromheen. De genoemde marge houdt rekening met het feit dat niet alle historische informatie plaats accuraat is.

1.4 Literatuur en archiefonderzoek

Voor de QuickScan zijn de volgende archiefinstellingen en literatuur geraadpleegd:

Vrij toegankelijke archieven

- V1 & V2 inslagen kaart Nederland;
- Verliesregister, SLO
- Dotkadata, Kadaster
- IKME, Indicatieve Kaart Militair Erfgoed;
- TOPO Tijdreis.

Lokale- en regionale overheid

- Gemeente Heerlen, afd. bodem en water

Onderzoeken derden

- Historisch onderzoek Buitenring Parkstad Limburg, Leeman, d.d. juni 2010

1.5 Leeswijzer

In het voorliggende rapport komen de volgende aspecten aan de orde:

- Resultaten literatuur en archiefonderzoek (hoofdstuk 2);
- Evaluatie en aanbevelingen (hoofdstuk 3).

1.6 Disclaimer

De QuickScan is op zorgvuldige wijze uitgevoerd volgens algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Er zijn geen richtlijnen opgesteld voor het beantwoorden van de thesis 'is er sprake van een redelijk vermoeden'. De QuickScan is niet volgens de beoordelingsrichtlijn 'Opsporen Conventionele Explosieven' WSCS-OCE uitgevoerd. Een QuickScan is gebaseerd op een (relatief) beperkt archiefonderzoek. Het is bij elke vorm van onderzoek altijd mogelijk dat relevante informatie niet wordt achterhaald.

Er mag onderbouwd afgeweken worden van de WSCS-OCE. Heft heeft zodoende niet altijd zin om aan dit protocol vast te houden. De gemeente Heerlen beschikt over een CE-bodembelastingkaart. Ons is niet bekend of het onderzoek ten grondslag aan deze kaart is opgesteld cf WSCS-OCE. Gezien de termen gebruikt door de gemeente vermoeden we dat dit wel aan de orde is. Ook onze eigen analyse heeft geen aanleiding gegeven rekening te houden met CE. De optelsom van deze zaken maakt het dat er weloverwogen afgeweken kan worden van het WSCS-OCE. Werkzaamheden kunnen regulier uitgevoerd worden zonder dat hiervoor een Vooronderzoek WSCS-OCE uitgevoerd is.

2 Resultaten literatuur- en archiefonderzoek

In voorliggend hoofdstuk worden de resultaten van het literatuur- en het archiefonderzoek besproken.

2.1 Gemeente Heerlen

De gemeente Heerlen beschikt over een risicokaart. Ten behoeve van dit project is het gemeentebrede Vooronderzoek geraadpleegd. Daarin zijn de bombardementenkaart, blindgangerkaart, gebieden met militaire aanwezigheid en overige archiefgegevens verwerkt tot een totaal overzicht. Op basis van deze kaart is door de gemeente de conclusie getrokken dat de projectlocatie in onverdacht gebied gelegen is ten aanzien van het aantreffen van NGE's. De gemeente Heerlen ziet vanuit deze scope dan ook geen belemmeringen voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden op deze locatie, met dien verstande dat de situatie dat op basis van het vooronderzoek geen NGE te verwachten zijn niet betekent dat NGE met 100% zekerheid afwezig zijn.

Het onderzoek is niet met ons gedeeld. Onbekend is de kwaliteit van het onderliggende onderzoek. Zodoende zijn er wel aanvullende bronnen geraadpleegd.

2.2 Onderzoek derden

In het vooronderzoek uitgevoerd door Leemans zijn in het kader van de realisatie van de Buitenring Parkstad Limburg de archieven van een zevental gemeenten onderzocht op een mogelijke aanwijzing voor de aanwezigheid van Niet Gesprongen Explosieven. Daar de locatie op de gemeente grens met Kerkrade gesitueerd is zijn de gebeurtenissen voor zowel Heerlen als Kerkrade bestudeerd. Op basis van het onderzoek wordt geconcludeerd dat beide steden tijdens de Tweede Wereldoorlog veelvuldig gebombadeerd zijn. Er zijn geen indicaties gevonden dat deze gebeurtenissen terhoogte van de projectlocaties plaats hebben gevonden.

2.3 IKME Kaartmateriaal

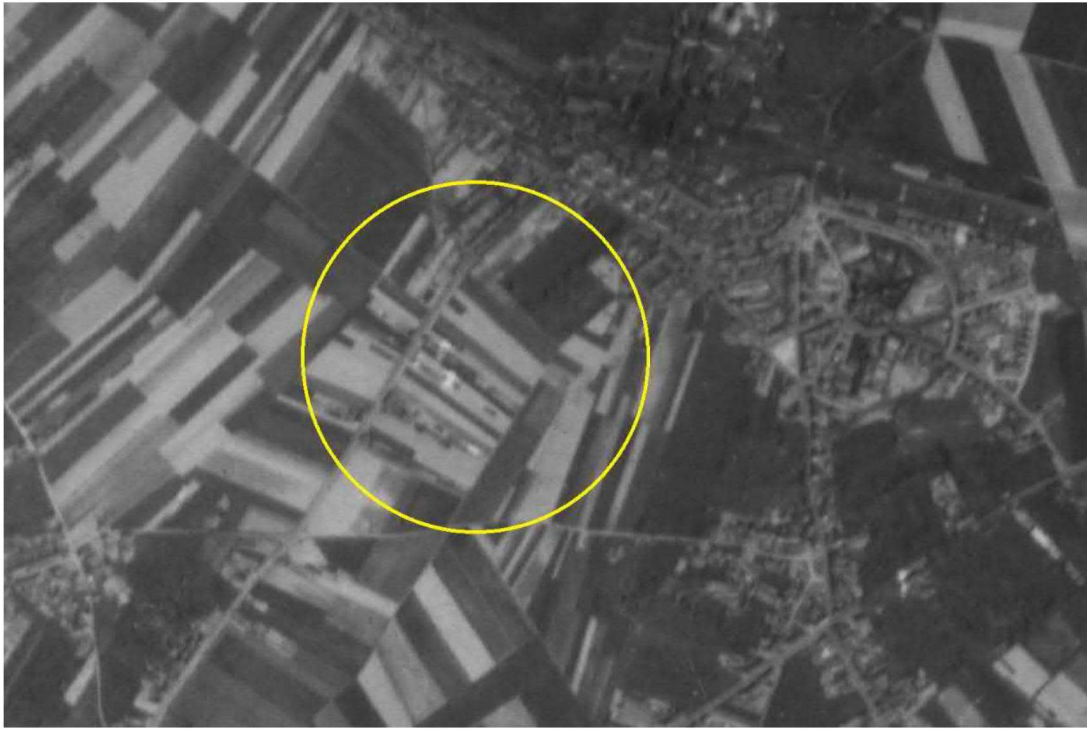
Op de militaire erfgoedkaart zijn voor de locatie geen bijzondere op specifieke oorlogsgelateerde aspecten opgemerkt.

2.4 Vergeldingswapens

Er zijn geen diverse meldingen van inslagen van V1 en V2 raketten bekend rond de projectlocatie en in Heerlen/Kerkrade. De meest nabije inslag is bekend aan het Vaalsterklwartier, op ca. 300 meter in westelijke richting. De V1 inslag is bekend als V0077 en dateert van 17/18 november 1944. Er is geen aanleiding gevonden om aan te nemen dat op de projectlocatie V1 of V2 raketten zijn ingeslagen.

2.5 Luchtfoto's

De National Collection of Aerial Photography te Schotland (NCAP) ontsluit onder andere luchtfoto's genomen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het bestand bestaat uit luchtfoto's genomen voor en na luchtaanvallen. Het NCAP ontsluit geen foto's van de projectlocatie en het omliggende gebied. Ook het archief van de WUR ontsluit geen luchtfoto's genomen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Zodoende is er een luchtfoto van het Kadaster aangekocht, te weten luchtfoto 1045, d.d. 19 april 1944.

Figuur 2 Projectlocatie (snede luchtfoto)

De projectlocatie is middels een gele lijn indicatief ingetekend op de luchtfoto in figuur 2 en in bijlage 1. Op de luchtfoto worden ter plaatse van de projectlocatie geen opvallende maaiveldverstoreningen opgemerkt. Opgemerkt wordt dat de foto op grote hoogte genomen is.

2.6 Contra indicaties

De locatie was tijdens de Tweede Wereldoorlog in gebruik als bouwland. Naoorlogs is deze heringericht waarbij deze intensief vergraven is.

3 Evaluatie en aanbevelingen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de feiten geëvalueerd. Deze evaluatie wordt opgevolgd door onze aanbevelingen voor het vervolgtraject.

Op basis van de geraadpleegde literatuur ontstaat het beeld dat er tijdens de Duitse inval en de navolgende bezettingsjaren regionaal diverse ingrijpende oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden waarbij mogelijk CE achter zijn gebleven. De oorlogshandelingen concentreren zich op grotere afstand van de projectlocatie. Dit wordt onderschreven door de gemeentelijke risicokaart en onderzoeken uitgevoerd door derden.

3.2 Evaluatie

Het bovenstaande geeft aanleiding om voor de geplande werkzaamheden af te zien van enig vervolgonderzoek. Wel dient omwille van de oorlogsgeschiedenis te Heerlen en Kerkrade altijd rekening gehouden te worden met toevalsvondsten.

3.3 Aanbevelingen

Veldwerk

Er hoeft geen aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden om tot veldonderzoek over te kunnen gaan.

Uitvoeringsfase

Er hoeft geen aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden om tot de uitvoeringsfase over te kunnen gaan. Echter, omwille van juridische zekerheid en het reguliere onderzoeksprotocol, in combinatie met onduidelijkheid over de kwaliteit van het gemeente brede onderzoek, heeft het de voorkeur een Vooronderzoek uit te voeren conform WSCS-OCE protocol. Sweco kan dit voor TenneT verzorgen.

De voorliggende notitie dient aan het V&G dossier van de aannemer toegevoegd te worden. Het heeft de aanbeveling om al het grondroerende personeel te instrueren middels een toolbox waarbij gewezen wordt op het gemeentelijke protocol 'spontane vondst Conventioneel Explosief (CE)'.

3.4 Slotwoord

Voorliggende factsheet is een product van een QuickScan. De QuickScan is niet volgens de beoordelingsrichtlijn 'Opsporen Conventionele Explosieven' WSCS-OCE uitgevoerd. Opgemerkt wordt dat er tijdens de uitvoering altijd aandacht dient te zijn voor het aantreffen van onverwachte zaken en dat grondroerend personeel op de hoogte dient te zijn van het protocol voor toevalsvondsten. Indien tijdens het werk gestuit wordt op zaken die lijken op OCE, dient het werk altijd terstond gestaakt te worden en een deskundige geraadpleegd te worden. Het bellen van 112 is de meest eenvoudige route vanaf de werkplek naar een deskundige.

Ten aanzien van de conventionele explosieven zijn zowel de opdrachtgever als de opdrachtnemer verantwoordelijk voor de veiligheid van het uitvoerende personeel en de projectomgeving. Voor heel Nederland geldt dat er een risico is op toevalvondsten. De uitvoerende partij en werknemers dienen op de hoogte te zijn van de NGE gerelateerde risico's.

Het thema dient verankerd te zijn in het kwaliteitssysteem of in het V&G-plan. Zo mag de opdrachtgever van de opdrachtnemer verwachten dat deze periodiek een toolbox NGE verzorgt voor al haar grondroerende en uitvoerende personeel. Behandeld dient te worden: wat zijn CE en hoe om te gaan met een toevallige vondst. Dit om de veiligheid van de werknemer en de projectomgeving te vergroten.

Bijlage 1 Luchtfoto

US 7PH GP BB66 19-4-44 F6

1045